

U Zagrebu 24. siječnja 2024.

PRIOPĆENJE ZA JAVNOST

Nastavno na prethodno priopćenje Hrvatske komore primalja, smatramo nužnim iznijeti još nekoliko činjenica po pitanju nove Uredbe o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama.

Kao što smo već napomenuli, trenutno važeća Uredba ne propisuje koeficijent niti radno mjesto magistre primaljstva, iako Zakon o primaljstvu propisuje. Također, Plan i program mjera zdravstvene zaštite 2023. – 2026. navodi magistre primaljstva kao „suradnike“ u pojedinim postupcima, prema tome magistre primaljstva su svakako predviđene u zdravstvenom sustavu te bi sukladno tome trebao biti propisan i koeficijent i radno mjesto predmetnom Uredbom.

Novi prijedlog Uredbe ponovno izostavlja primalje, kao da one u zdravstvenom sustavu ne postoje, te ponovno ne propisuje „Glavne primalje“; magistre primaljstva na određenim poslovima; prvostupnice primaljstva u rađaonici iako njene kompetencije, između ostalog, čini i nadzor poroda na svim razinama zdravstvene zaštite, utvrđivanje eventualnih patoloških promjena u trudnoći i porodu. Primalja se navodi samo pod „socijalnom skrbi“ i to sa nižim koeficijentom u odnosu na srodne zdravstvene djelatnike, čime je stavljena u nepovoljniji položaj.

Fakultet zdravstvenih studija u Rijeci izvodi već treću generaciju Sveučilišnog diplomskog studija Primaljstva. Primalje su po pitanju školovanja u nezavidnoj poziciji, obzirom da godinama nisu imale diplomski studij te su neke primalje iz tog razloga završile diplomski studij sestrinstva i dovele se u poziciju da ne mogu dobiti licencu magistre sestrinstva budući da nemaju temeljno obrazovanje medicinske sestre. Ulaskom u EU smjernice su bile da struka mora educirati struku, međutim primalje nisu u mogućnosti biti nosioci katedre jer im nije priznati magisterij, a samim time onemogućena je i daljnja edukacija te mogućnost da primaljstvo bude definirano kao znanstvena grana.

Ministarstvu zdravstva smo u više navrata postavili upit o donošenju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o primaljstvu kako bi se istim, između ostaloga, podrobno propisala i djelatnost/kompetencije magistri primaljstva, no odgovor Ministarstva zdravstva je da će to pitanje razmotriti, no da prethodno tome trebaju donijeti novi Zakon o plaćama u javnim i državnim službama i Uredbu o nazivima radnih mjesta i koeficijentima složenosti poslova u javnim službama. Stoga zaključujemo neophodnim da se magistre primaljstva navedu u novoj Uredbi kako bi se nakon toga mogle izraditi izmjene i dopune Zakona o primaljstvu s podrobno propisanim kompetencijama magistri primaljstva.

Radna skupina za Dostojanstvo i razvoj struke Hrvatske komore primalja izradila je priručnik o kompetencijama primalja-asistentica, prvostupnica primaljstva i magistra primaljstva kako bi primalje jasno znale što se od njih očekuje u primaljskoj struci, s jedne strane, a s druge strane, cilj je bio upoznati širu javnost s onime što uključuje primaljska skrb – istu možete vidjeti [ovdje](#).

Nevjerojatno je da se određena struka kontinuirano degradira i zanemaruje od strane vladajućih, iako je jedna od reguliranih profesija. Želimo li zaista ostati bez primalja, želimo li zaista akcije poput #prekinimošutnju jer žene nemaju adekvatnu skrb? U razvijenim zemljama primaljskog kadra ima toliko da je odnos primalja i žena organiziran na način da je jedna primalja na jednu ženu te primalje tako imaju vremena razgovarati sa ženama i ostvariti međusobno povjerenje, a u Hrvatskoj se broj primalja smanjuje te je profesija „na rubu izumiranja“. Ovo su problemi kojima treba doskočiti

odmah i sada, a ne okretati glavu te potpaljivati vatru koju će biti potrebno gasiti.

Hrvatska komora primalja ne zagovara ništa osim razine i standarda kakvi su u razvijenim zemljama već uspostavljeni i kojima se teži. Ne možemo se pomiriti s trenutnom situacijom, moramo težiti boljem kako bi došlo do promjena, a svjesni smo da su promjene prijeko potrebne, ali i ostvarive. U mnogim pitanjima Hrvatska teži zapadu i razvijenim europskim zemljama, a Hrvatska komora primalja neće posustati u težnji da se takva praksa ostvari i po pitanju primaljstva i primaljske skrbi za sve žene.

Donošenje nove Uredbe prilika je da se niti jedna zdravstvena djelatnost ne zanemari te da se svim zdravstvenim djelatnicima prizna njihov doprinos boljitku zdravstvenog sustava u Hrvatskoj. Bez visokoobrazovanih zdravstvenih djelatnika naš zdravstveni sustav ne može adekvatno funkcionirati, apsolutno su nam neophodni, stoga ih je potrebno prepoznati i motivirati ih na rad i na daljnje školovanje.

Barbara Finderle, predsjednica Hrvatske komore primalja